Dosarul nr. 2r-117/2024 I instanţă
Nr. PIGD 2-24117552-06-2r-13122024 judecător Aramă Sofia
Judecătoria Cimișlia sediul central

D E C I Z I E

09 ianuarie 2025

Colegiul judiciar al Curţii de Apel Sud, sediul Comrat
în componenţa:
președintele completului, judecător Mironov Andrei
judecători Fujenco Dmitrii și Colev Grigori

judecând în conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă al RM, fără participarea părţilor la proces, în ordine de recurs recursul declarat de către Cornescu Ion împotriva încheierii Judecătoriei Cimișlia, sediul central din 30 octombrie 2024, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cornescu Ion către Centrul de Creație Cimișlia cu privire la constatarea faptei abuzive de discriminare,

audiind raportul judecătorului pe fondul cauzei şi în baza argumentelor scrise anexate la materialele cauzei,

A C O N S T A T A T :

1. ***<u>Argumentele participanţilor la proces:</u>***

La data de 16 octombrie 2024, Cornescu Ion a depus cererea de chemare în judecată către Centrul de Creație Cimișlia cu privire la constatarea faptei abuzive de discriminare. (f.d.3-4)

A solicitat reclamantul constatarea faptei refuz de a fi angajat în câmpul muncii ca fiind discriminare; interzicerea pârâtului de a încălca în continuare drepturile sale; anularea actului-răspuns NEGATIV de angajare care a dus la discriminarea sa; constatarea contravenției prevăzute de art.65[1] Cod contravențional Discriminarea în domeniul învățământului; constatarea - Fapta săvârșită de Pârâtă constituie infracțiune, prevăzute de art.134 (21) și art.166[1] de Codul penal; aplicarea sancțiunii contravenționale; acordarea MIE prejudiciilor materiale și morale în valoare de 9999 lei; restituirea cheltuielilor de judecată în valoare de 5000 lei; sancționarea pârâtei cu amendă contravențională (art.712 din

Cod contravențional)

2. <u>Poziția instanței de fond.</u>

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul central din 30 octombrie 2024, s-a refuzat în primirea cererii lui Cornescu Ion către Centrul de Creație Cimișlia cu privire la constatarea faptei abuzive de discriminare.

S-a remis lui Cornescu Ion încheierea în cauză şi cererea cu toate documentele anexate.

S-a explicat lui Cornescu Ion că, refuzul instanţei de a primi cererea exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant, cu aceeași acțiune împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleiași temeiuri. (f.d.12)

În dezacord cu încheierea emisă, Cornescu Ion a declarat recurs împotriva încheierii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 30 octombrie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii emise de către judecătoria Cimișlia, sediul central, cu restituirea cauzei spre rejudecare. (f.d.15-17)

3. *<u>Motivele și argumentele recurentului vis-a-vis de pretinsele încălcări.</u>*

În motivarea recursului a indicat că, instanța de judecată eronat și distorsionat consideră că cererea de chemare în judecată înaintată nu este obiect al contenciosului, și nu urmează a fi examinată în procedura civilă. Acest considerent al instanţei de fond, este în contradicție cu : CHIDul CRJuridiceM și Egalitate.md consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării, Discriminarea cum o recunoaștem și cum să ne protejăm. Actul administrativ este actul emis de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora, conform Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000. Acțiune în contenciosul administrativ la instanța de judecată pentru contestarea unui act administrativ, cu caracter normativ sau individual, orice persoană care se consideră discriminată prin acel act, poate depune cerere de chemare în judecată și solicita anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Această procedură se numește contencios administrativ și este specifică pentru contestarea actelor administrative. Persoanele care consideră că au fost discriminate se pot adresa în instanța de judecată - instanțele de judecată (acțiune civilă) Persoana poate și să se adreseze cu o acțiune în instanța de judecată în procedura contenciosului administrativ pentru anularea actului administrativ discriminatoriu și repararea pagubei cauzate.

De asemenea, deși în cererea s-a făcut referire la încălcarea prevederilor Legea nr.121 din 25 mai 2012 privind asigurarea egalității, însă în coraborare cu

speța și norma de drept invocată, instanța de judecată, fără temei și preconceput a considerat că este inaplicabilă din motiv că legea vizată permite petiționarului adresarea petițiilor, sesizărilor direct instituțiilor de stat de domeniu în coraborare cu drept său lezat sau îngrădit. Altfel spus, instanța de fond s-a eschivat de la obligaţiile sale directe, de a înfăptui Justiție corectă, delegând atribuțiile sale, nemijlocit altor instituții de stat de domeniu în coraborare cu drept său lezat sau îngrădit. Aceste constatări sunt contradictorii cu prevederile Legii și GHIDului menționat: Articolul 13. Legea nr.121 (4) Examinarea concomitentă de către Consiliu și instanța de judecată a unui litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și având aceleași temeiuri are drept efect încetarea procedurii de examinare a plângerii de către Consiliu., pentru ce a și apelat în Judecată.

Pe această cale menționează că instanța de apel urmează să aprecieze critic argumentele instanței de fond expuse în încheierea menționată supra precum că *Astfel, instanța de judecată consideră că cererea de chemare în judecată înaintată de ***** nu este obiect al contenciosului, și nu urmează a fi examinată în procedura civilă, în conformitate cu prevederile art. 2 al Codului de procedură civilă.*

*De asemenea, ***** în cererea sa face referire la încălcarea prevederilor Legea nr. 121 din 25 mai 2012 privind asigurarea egalității, însă în coraborare cu speța și norma de drept invocată, instanța de judecată, este inaplicabilă din motiv că legea vizată permite petiționarului adresarea petițiilor, sesizărilor direct instituțiilor de stat de domeniu în coroborare cu drept său lezat sau îngrădit*.

Totodată, atrage atenția instanței de apel că în contextul celor expuse mai sus consideră încheierea din 30 octombrie 2024, de către Judecătoria Cimișlia sediul Central, fără ca să verifice dacă lui Cornescu Ion i-au fost respectate drepturile sale, ca ilegală și pasibilă anulării. Totodată instanța de fond nu a argumentat de ce nu sunt aplicabilă Legea nr.121 din 25 mai 2012 privind asigurarea egalității, în partea respectivă instanța nu s-a expus, chiar dacă în cadrul Cererii de chemare în judecată a fost invocată Legea.

Susține că încheierea Judecătorie Cimișlia sediul Centru afectează principiul echității procedurii civile și îngrădește în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, contrar standardelor înserate în art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, potrivit art. 6 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță

independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Reiterează că, hotărârea judecătorească se consideră legală numai în cazul în care a fost pronunțată în deplină concordanță cu normele legislației muncii aplicabile litigiului dedus judecăţii și cu respectarea normelor procedurale civile. Astfel, nu poate invoca că încheierea instanței de fond din 30 octombrie 2024 în acest sens este temeinică și legală.

La data de 13 decembrie 2024 dosarul a parvenit în adresa Curţii de Apel Comrat spre examinare. (f.d.20)

Ulterior, ***la data de 16 decembrie 2024***, în adresa participanților la proces a fost expediată copia recursului vizat supra, părților comunicându-li-se despre necesitatea prezentării referinței la recursul declarat. (f.d.23)

4. <u>Termenul de declarare a recursului:</u>

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.*

Din actele cauzei rezultă că, încheierea recurată a fost pronunţată la data de 30 octombrie 2024, (f.d.12), fiind recepționată de către recurent la data de 07 noiembrie 2024 (f.d.14), încheierea menționată a fost contestată cu recurs la data de 20 noiembrie 2024, (f.d.15-17), astfel, acesta se consideră ca fiind depus în termen.

5. <u>Aprecierea instanţei de recurs a argumentelor părţilor vis-a-vis de cadrul legal aplicabil:</u>

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, precum și în baza materialelor din dosar, Colegiul judiciar concluzionează că recursul este întemeiat şi care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanţei de fond, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată, din următoarele motive.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, *Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii*.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, *recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor*.

Conform prevederilor art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, *instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată*.

Colegiul judiciar constată că, instanţa de fond la adoptarea încheierii referitor la refuzul primirii cererii lui Cornescu Ion către Centrul de Creație Cimișlia cu privire la constatarea faptei abuzive de discriminare, nu a elucidat pe deplin circumstanţele cauzei, care au importanţă pentru soluţionarea cererii, și a aplicat ***pripit*** prevederile Codului de procedură civilă.

Astfel, materialele cauzei denotă cu certitudine faptul că, la data de 16 octombrie 2024, Cornescu Ion a depus cererea de chemare în judecată către Centrul de Creație Cimișlia cu privire la constatarea faptei abuzive de discriminare, conform căreia a solicitat reclamantul constatarea faptei refuz de a fi angajat în câmpul muncii ca fiind discriminare; interzicerea pârâtului de a încălca în continuare drepturile sale; anularea actului-răspuns negativ de angajare care a dus la discriminarea sa; constatarea contravenției prevăzute de art. 65^1 Cod contravențional – Discriminarea în domeniul învățământului; constatarea – Fapta săvârșită de Pârâtă constituie infracțiune, prevăzute de art.134 (21) și art.166^1 de Codul penal; aplicarea sancțiunii contravenționale; acordarea MIE prejudiciilor materiale și morale în valoare de 9 999 lei; restituirea cheltuielilor de judecată în valoare de 5 000 lei; sancționarea pârâtei cu amendă contravențională (art.712 din Cod contravențional). (f.d.3-4)

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul central din 30 octombrie 2024, s-a refuzat în primirea cererii lui Cornescu Ion către Centrul de Creație Cimișlia cu privire la constatarea faptei abuzive de discriminare.

S-a remis lui Cornescu Ion încheierea în cauză şi cererea cu toate documentele anexate.

S-a explicat lui Cornescu Ion că, refuzul instanţei de a primi cererea exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant, cu aceeași acțiune împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleiași temeiuri. (f.d.12)

În speţă Colegiul constată că, este supusă verificării legalitatea încheierii instanţei de fond prin care s-a refuzat în primirea cererii lui Cornescu Ion către Centrul de Creație Cimișlia cu privire la constatarea faptei abuzive de discriminare.

La motivarea soluției sale, instanța de fond a invocat prevederile art. 169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, unde se indică că, *judecătorul refuză să*

primească cererea de chemare în judecată dacă cererea nu urmează a fi judecată în instanţă judecătorească în procedură civilă.

Astfel, instanța de judecată consideră că cererea de chemare în judecată înaintată de Cornescu Ion nu este obiect al contenciosului, şi nu urmează a fi examinată în procedura civilă, în conformitate cu prevederile art. 2 al Codului de procedură civilă.

În dezacord cu încheierea emisă, Cornescu Ion a declarat recurs împotriva încheierii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 30 octombrie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii emise de către judecătoria Cimișlia, sediul central, cu restituirea cauzei spre rejudecare. (f.d.15-17)

La caz, Colegiul judiciar găsește întemeiate argumentele recurentului, din următoarele considerente.

Colegiul relevă că la caz, instanţa de fond eronat a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată depuse de Cornescu Ion către Centrul de Creație Cimișlia cu privire la constatarea faptei abuzive de discriminare, în temeiul art. 169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, iar în argumentarea poziției sale instanța de recurs reține că, intentarea acțiunii civile este o etapă de sine stătătoare a procesului civil, ce reprezintă prima și o foarte importantă verigă din sistemul de acțiuni procesuale, care se înlocuiesc succesiv una pe alta și asigură desfășurarea procesului. Pentru a declanșa un proces civil în vederea apărării drepturilor civile încălcate sau contestate este necesar ca persoanele interesate să sesizeze instanța de judecată competentă, acest fapt prezumând că activitatea instanțelor judecătorești se caracterizează prin faptul că ele nu pot începe activitatea lor decât pe baza unor cereri, înaintate de cei interesați în vederea apărării drepturilor încălcate sau contestate, așa după cum prevede art. 7 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform căruia, *instanţa judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertăţii ori a unui interes legitim*.

De asemenea, potrivit prevederilor art.166 alin.(1) Cod de procedură civilă, *oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenţei unui drept trebuie să depună în instanţa competentă o cerere de chemare în judecată*.

Concomitent, conform prevederilor art.13 alin.(1)-(4) a Legii cu privire la asigurarea egalităţii nr. 121 din 25.05.2012, *procedura de constatare a existenţei sau inexistenţei faptei de discriminare se iniţiază de membrii Consiliului din oficiu*

sau la cererea victimei, inclusiv la cererea sindicatelor, asociaţiilor obşteşti, precum şi a altor persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării şi care reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia se presupune că a fost comisă fapta discriminatorie. Plângerea depusă la Consiliu trebuie să conţină o descriere a încălcării dreptului persoanei, date privind momentul în care a avut loc această încălcare, faptele şi eventualele dovezi care permit stabilirea prezumţiei existenţei unei fapte de discriminare, numele şi adresa persoanei care o depune, precum şi datele care permit identificarea persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Plângerea poate fi depusă la Consiliu în termen de un an de la data săvârşirii faptei discriminatorii sau de la data la care s-a aflat sau trebuia să se cunoască despre săvârşirea ei. În cazul unei fapte de discriminare continuă sau prelungită, termenul curge de la data săvârşirii ultimei acţiuni sau inacţiuni. ***Depunerea plângerii la Consiliu nu constituie o procedură prealabilă obligatorie pentru adresarea în instanţa de judecată.*** *Examinarea concomitentă de către Consiliu şi instanţa de judecată a unui litigiu între aceleaşi părţi, cu privire la acelaşi obiect şi având aceleaşi temeiuri are drept efect încetarea procedurii de examinare a plângerii de către Consiliu*.

Potrivit prevederilor art.18 alin.(1) a Legii supra indicate, ***orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acţiune în instanţa de judecată şi să solicite: stabilirea faptului încălcării drepturilor sale****; interzicerea încălcării în continuare a drepturilor sale; restabilirea situaţiei anterioare încălcării drepturilor sale; repararea prejudiciului material şi moral ce i-a fost cauzat, precum şi recuperarea cheltuielilor de judecată; declararea nulităţii actului care a condus la discriminarea sa.*

Astfel, instanța de recurs constată că pretenția de bază a reclamantului este *constatarea faptei de refuz de a fi angajat în câmpul muncii ca fiind discriminare*, fiind un litigiu civil, având la bază raporturi juridice civile care urmează a fi examinate în procedura generală, ceia ce-i oferă dreptul reclamantului de a intenta o asemenea acțiune în ordinea procedurii civile.

Colegiul judiciar relevă la caz și prevederile art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform căruia, ***disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rând a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a***

dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Reținând obligația instanței de a asigura preeminența dreptului în sensul definit de Constituție și practica internațională, Colegiul constată că legislația națională instituie posibilitatea restituirii cererii de chemare în judecată doar în cazurile expres prevăzute în textul normei citate și, respectiv, nu este în drept de a aplica această sancțiune procedurală în cazul neîntrunirii cumulative a tuturor temeiurilor stabilite de Legea procedurală.

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție *sine qua non* a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 Cod de procedură civilă. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art. 9, 20, 22, 26 Cod de procedură civilă.

Astfel, colegiul judiciar ajunge la concluzie că prin eroarea judiciară admisă de instanța de judecată, reclamantul a fost privat de dreptul său de acces liber la justiție, fiind încălcat astfel art. 6 par. 1 al Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din acest punct de vedere, încheierea supusă recursului este în contradicție cu art.20 din Constituție, care asigură dreptul de acces liber la justiție și este contrară art.6 CEDO care garantează dreptul la un proces echitabil.

În lumina celor expuse, precum și circumstanțele descrise, Colegiul judiciar reţine ca fiind justificate argumentele recurentului invocate în sensul casării încheierii recurate cu recurs.

Prin urmare, în contextul respectării dreptului de acces liber la justiţie, garantat de art. 6 § 1 din Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, art. 20 din Constituţia Republicii Moldova şi art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat şi în jurisprudenţa CtEDO, circumstanţele relatate generează casarea încheierii contestate. Or, menţinerea acesteia, în condiţiile enunţate, nu ar constitui decât o îngrădire a posibilităţii pentru reclamantă de a-şi valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislaţia naţională, cât şi de Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, precum şi îngrădirea accesului

la justiţie.

Astfel, drept urmare celor expuse, Colegiul judiciar conchide că prevederile art.169 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă nu sunt aplicabile speței, iar instanța de fond incorect a dispus refuzarea în primirea cererii de chemare în judecată, motiv pentru care Colegiul conchide privind admiterea recursului declarat, casarea încheierii instanței de fond, cu remiterea cauzei spre examinare în prima instanță, în același complet de judecată.

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 426, 427 lit. b), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul judiciar,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de către Cornescu Ion.

Se casează integral încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul central din 30 octombrie 2024, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cornescu Ion către Centrul de Creație Cimișlia cu privire la constatarea faptei abuzive de discriminare, ***cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată în aceiași instanță de judecată, în același complet de judecată***.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii și se plasează pe pagina web a instanţei la data emiterii.

Președintele completului, judecător:	Judecător:	Judecător:
MIRONOV Andrei	FUJENCO Dmitrii	COLEV Grigori